

Aanvaard elkaar

Jakob en Ezau

door Stef Schagen

Soms denk ik wel eens dat Paulus heel zijn epistel aan de Romeinen pende om bij Romeinen 15:7 uit te komen: "Aanvaard elkaar, zoals ook Christus ons aanvaardde voor de glorie van God". Als dat zo is, dan had hij er wel een lange aanloop bij nodig: meer dan 14 hoofdstukken. En dan was Romeinen 14:3 wellicht de springplank na die aanloop: "Wie eet minachte hem niet die niet eet, wie niet eet veroordele hem niet die eet, want God heeft hem aanvaard". Wellicht nam Paulus al een springplank eerder: "Er is geen veroordeling voor wie in Christus zijn" (Rom.8:1). En sprong hij via nog een daarna: "Als God voor ons is, wie zal tegen ons zijn?" (vers 31) Sprong Paulus na zijn lange aanloop van springplank naar springplank naar springplank? Dat zal een sprong zijn geweest.

Aanvaard

Als je eenmaal bent aangenomen door God, wie kan daar dan nog iets tegenin brengen? Mocht je door die aanloop en al die springplanken direct in 15:7 springen: het is niet overbodig om heel Romeinen 14-15 te lezen of

anders gewoon heel zijn epistel vanaf 1:1. De aanloop doet je gulzig happen van de biefstukken van de Paulinische theologie en bij de springplanken in Romeinen 8 en Romeinen 14-15 lik je je vingers af. Je bent door God aanvaard, aangenomen als Zijn zoon en dochter. Laat niemand je dat afnemen.

Paulus' aanloop legt een grondige theologische basis voor zijn conclusie in 15:7. Hij rijgt het ene argument na het andere aan elkaar om zijn betoog te bouwen om daarna diepe conclusies te trekken. In het Grieks gebruikt hij daarvoor ἄρα (ara), het markeringssteken voor conclusies. Je snapt de conclusies niet als je al het eerdere niet leest.

Zijn publiek

Maar Paulus pent dan ook niet voor niks: Hij schrijft aan een gemeente in Rome die hoofdzakelijk uit heidenen bestond en voor een klein deel uit Messiaanse gelovigen. Hoe breng je die in Christus bij elkaar, met zulke verschillende achtergronden? Want dat is Gods bedoeling, schreef Paulus aan de Efeziërs (Efz.1:10). Besnedenen en onbesnedenen, edele takken en wilde. Allemaal op de ene edele stam (Rom.11). Paulus had het er niet makkelijk mee. Er was verdeeldheid, en die had een oorzaak. De Joods Messiaansen werden geminacht omdat zij zich aan de gebruiken uit de Torah hielden en de heidens Messiaansen werden veroordeeld maar waren ook hoogmoedig: we zien al de eerste vervangingsgedachten onder hen opkomen, de reden waarom Paulus in Romeinen 11 er stevig tegen pende. Hadden de latere kerkvaders het maar in de oren geknoopt.

Meer dan tolereren

Dat aanvaarden van de ander die er anders over denkt, is meer dan het tolereren van de ander dat hij er is en hem op afstand houden. Dat zou het gemakkelijkst zijn. Je denkt misschien: 'Ik kan je best aanvaarden, maar aan mijn lijf geen polonaise. Doe gerust je eigen ding, heb je eigen mening, maar blijf bij mij weg'. Maar dat is niet wat Paulus schrijft en dat blijkt uit het Griekse woord dat hij voor "aanvaarden" gebruikt in al die teksten: proslambano.

Proslambano

Proslambano gaat verder dan lambano. Lambano betekent ontvangen of nemen, maar proslambano is versterkt omdat er "pros" aan toe is gevoegd,

"naar". Proslambano betekent: naar je toe halen, langsij nemen, langsij ontvangen, binnenlaten, in huis ontvangen. De sterkte van het woord dat Paulus pent is treffend. Iemand tolereren is iets anders als iemand naar je toe halen en echt aanvaarden, hem omhelzen. Tolereren is beleefd maar suggereert dat je de ander bij je vandaan houdt, op afstand. Daarvoor hoeft je niet te verbinden. Proslambano is dieper en het gaat gepaard met echte affectie, iemand in huis halen. Er is een element van actieve en bewuste opzet in proslambano. Het is intentional, zeggen ze in het Engels.

En hoe God ons naar Zich toehaalde, is de reden, schrijft Paulus: "God haalde ook ons langsij, nam ook ons in huis, trok ook ons naar Zich toe, aanvaardde ons", schreef Paulus. "Maar dat wil niet zeggen dat Hij het altijd met ons eens is en wij altijd gelijk hebben. Gelukkig neemt God ons toch bij Zich" (14:3, 15:7).

Ezau en Jakob

Wanneer Paulus zijn epistel rijk aan theologie pent, wil hij dat de heidenen en Joden elkaar langsij nemen en van harte liefhebben en elkaar in de waarde laten. Dat doet mij denken aan Jakob en Ezau en het diepe conflict dat er eerst tussen hen en later tussen hun nakomelingen was. Maar Ezau aanvaardde Jakob toen Jakob zich na jaren met hem verzoende. Hij "snelde op Jakob af om hem te ontmoeten", staat er in Genesis 33:4. Er gebeurde zelfs meer: "Hij rende naar hem toe", zegt het Hebreeuws in Genesis 33:4, "omhelsde hem en viel hem om de nek, en zij weenden". Het Hebreeuwse woord is "roets". Roets! Daar ging Ezau. Hij bedacht zich geen moment.

וַיֵּץ עֵשָׂו לְקִרְאָתוֹ וַיַּחְבְּקֵהוּ וַיִּפֹּל עַל-צַוְאָרוֹ וַיִּשָּׁקֵהוּ וַיִּבְכּוּ:

Het doet je denken aan de vader die op de verloren zoon afschiet wanneer hij zich wil verzoenen, hem om de nek valt en kust van blijdschap (Lucas 15): Liefde overwint alle barrières! Het bedekt tal van zonden (Spreuken 10:12).

Slot

Dat het er in Genesis 33 zo versterkt staat, met meerdere uitdrukkingen achter elkaar door Mozes is neergepend, is veelzeggend. Wat een affectie. Maar ook: Wat is er daarna gebeurd?! Hoe kan er toch weer aversie zijn

gekomen nadat er affectie was geboren?! Zou Mozes zich dat af hebben gevraagd terwijl hij het pende? De geschiedenis van hun nakomelingen laat het conflict zien dat Jakob en Esau zelf eerst hadden in de baarmoeder (Gen.25:22, 26). Tussen hen beide kwam het goed, tussen hun nakomelingen laaide conflict op. Obadja bemoeide zich ermee en Maleachi begon er gelijk over in 1:1-3 (Edomieten). Toen Jezus geboren werd zat Herodes op Davids troon: een Edomiet. Had Esau Jakob er eindelijk onder, de strijd gewonnen, dacht hij? Net op dat moment werd Jezus geboren om de troon van David te claimen en de rest van de wereld, alle volkeren naar echte vrede te leiden. Wordt het tijd dat Ezau zich met Jakob verzoent? Kunnen wij het met elkaar?

Elkaar aanvaarden, langs zij nemen, omhelzen als Ezau, als God, is iets anders als wat wij vandaag zien in de polarisatie die onze samenleving en onze gemeenten in de greep heeft. De vaccinatievisies zetten ons tegen elkaar op, we zouden elkaar langs zij moeten nemen. Als Gods chesed met Zijn chasidim is, hebben wij dan chesed naar elkaar?

Shabat shalom, chasidim.